

พระราชบัญญัติ ควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ. 2514

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2514

เป็นปีที่ 26 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ควบคุมแร่ดีบุก พ.ศ.2514

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
บทบัญญัติหมวด 1 แห่งพระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติ ควบคุมแร่ดีบุก พุทธศักราช 2479
- (2) พระราชบัญญัติ ควบคุมแร่ดีบุก (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2479
- (3) พระราชบัญญัติ ควบคุมแร่ดีบุก (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2499

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

แร่ หมายความว่า แร่ดีบุกที่ถลุงแล้วหรือที่ยังมิได้ถลุง และหมายความตลอดถึงแร่ชนิดอื่นที่มีเนื้อดีบุกเจือปนอยู่เกินร้อยละ สี่ของแร่ นั้น ๆ แต่ไม่หมายความถึงแร่ชนิดอื่นที่มีเนื้อดีบุกเจือปนอยู่เกินร้อยละ สี่ แต่ไม่เกินร้อยละแปดของแร่ นั้น ๆ ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ท่าเหมือง หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำ เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายวิธี

ผู้ท่าเหมือง หมายความว่า ผู้ถือประทานบัตรหรือผู้รับใบอนุญาตท่าเหมืองชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ใบสุทธิแร่ หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้ผู้ท่าเหมือง ท่าเหมือง ชายแร่ และส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรตามโควตา ภายในกำหนดระยะเวลาโควตาและเงื่อนไข ดังระบุไว้ในหนังสือสำคัญนั้น

โควตา หมายความว่า จำนวนส่วนควบคุมแร่ที่กำหนดให้พึงท่าเหมืองได้ในเหมืองแร่รายหนึ่ง ๆ เป็นส่วนร้อยละของจำนวน แร่ท่าเหมืองภายในกำหนดระยะเวลา

ระยะเวลาโควตา หมายความว่า กำหนดระยะเวลาซึ่งจะพึงท่าเหมืองและจำหน่ายแร่ตามโควตา

จำนวนแร่ทำเหมือง หมายความว่า จำนวนแร่ซึ่งเหมืองแร่รายหนึ่ง ๆ พึ่งทำเหมืองได้ในปีหนึ่ง ๆ ตามที่คณะกรรมการ ประเมินกำหนด

คณะกรรมการประเมิน หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ซื้อแร่ หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

การทำเหมือง การซื้อแร่ การขายแร่ และการส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร

มาตรา 6 ห้ามมิให้ผู้ทำเหมือง ทำเหมือง ขายแร่ หรือส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตแล้ว

มาตรา 7 ผู้ทำเหมืองผู้ใดประสงค์จะขอใบอนุญาตแล้ว ให้ยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ตามแบบพิมพ์ที่กรม ทรัพยากรธรณีกำหนด

มาตรา 8 ให้มีคณะกรรมการประเมินขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน เพื่อประเมินกำหนดจำนวนแร่ทำเหมืองของเหมืองแร่รายหนึ่ง ๆ ตามหลักเกณฑ์ซึ่งรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 9 ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตแล้วตามส่วนระยะเวลาและส่วนร้อยละของจำนวนแร่ทำเหมืองที่ คณะกรรมการประเมินกำหนด

ใบอนุญาตแล้วให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 10 ผู้รับใบอนุญาตแล้วรายใดไม่พอใจในจำนวนแร่ทำเหมืองของตนให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยยื่นคำอุทธรณ์ ต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันรับใบอนุญาตแล้ว คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 11 ถ้าใบอนุญาตแล้วชำรุดในสาระสำคัญ สูญหายหรือถูกทำลายผู้รับใบอนุญาตแล้วอาจขอรับใบแทนต่อทรัพยากรธรณี ประจำท้องที่ได้ โดยทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะออกใบแทนให้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันยื่นคำขอ

มาตรา 12 ในระยะเวลาโควตาหนึ่ง ๆ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดทำเหมืองได้เกินโควตาที่ได้รับ รัฐมนตรีอาจพิจารณาเพิ่มโควตาให้ได้ แต่ถ้าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่สามารถทำเหมืองได้เต็มโควตาที่ได้รับ รัฐมนตรีอาจลดโควตาลงได้

มาตรา 13 เพื่อควบคุมให้การส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรได้ตามจำนวนที่กำหนด รัฐมนตรีจะให้นำโควตาที่เหลือจากผู้รับใบอนุญาตรายหนึ่งไปให้แก่ผู้ทำเหมืองรายอื่นในระยะเวลาโควตาเดียวกันก็ได้

มาตรา 14 ในระยะเวลาโควตาหนึ่ง ๆ อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะโอนโควตาจากใบอนุญาตฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับไปเพิ่มลงในใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่งก็ได้ เมื่อผู้รับใบอนุญาตเหล่านั้นร้องขอ แต่เมื่อรวมโควตาทั้งหมดแล้วจะต้องไม่เกินจำนวนแร่ทำเหมืองของใบอนุญาตฉบับที่ได้รับโอนโควตามาเพิ่มนั้น

มาตรา 15 ในระยะเวลาโควตาหนึ่ง ๆ ถ้าผู้ทำเหมืองผู้หนึ่งได้รับใบอนุญาตสำหรับทำเหมืองในเขตเหมืองแร่หรือเขตที่ได้รับใบอนุญาตทำเหมืองชั่วคราวของตนเป็นใบอนุญาตหลายฉบับ เมื่อผู้ทำเหมืองร้องขอให้รวมจำนวนแร่ทำเหมืองในใบอนุญาตหลายฉบับเข้าด้วยกัน ให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่บันทึกอนุญาตให้รวมจำนวนแร่ทำเหมืองลงในใบอนุญาตตามคำร้องขอ

มาตรา 16 ในการทำเหมืองภายหลังวันเริ่มต้นระยะเวลาโควตาอธิบดีจะเปลี่ยนแปลงโควตาของผู้ทำเหมืองให้ลดลงตามส่วนระยะเวลาโควตาที่เหลือก็ได้

มาตรา 17 ในกรณีที่ผู้ทำเหมืองได้รับใบอนุญาตสำหรับทำเหมืองในเขตเหมืองแร่ หรือเขตที่ได้รับใบอนุญาตทำเหมืองชั่วคราวแล้ว และประสงค์จะทำเหมืองในเขตเหมืองแร่หรือเขตที่ได้รับใบอนุญาตทำเหมืองชั่วคราวของตนเองในเขตอื่นที่มีเขตติดต่อกันนั้น ให้ผู้ทำเหมืองนำใบอนุญาตมาแจ้งให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่บันทึกเลขหมายประทานบัตร หรือใบอนุญาตทำเหมืองชั่วคราวที่ผู้ทำเหมืองประสงค์จะทำเหมืองเพิ่มขึ้นนั้นลงในใบอนุญาตของผู้ทำเหมืองนั้นเสียก่อนแล้วจึงให้ทำเหมืองได้

มาตรา 18 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตแร่ตาย ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้รับใบอนุญาต นำใบอนุญาตของผู้ตายไปให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ตรวจพิจารณาสลักหลังให้เพื่อใช้ใบอนุญาตนั้นต่อไป

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ซื้อแร่ซื้อแร่จากผู้ทำเหมือง เว้นแต่เป็นแร่ที่ผู้ทำเหมืองขายตามใบอนุญาต และผู้ซื้อแร่ต้องบันทึกรายการซื้อพร้อมทั้งลายมือชื่อกำกับในใบอนุญาต

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตแร่มีแร่ไว้ในครอบครองของตนเองหรือของผู้แทนหรือลูกจ้างเกินโควตาที่ได้รับตามใบอนุญาตในระยะเวลาโควตาหนึ่ง ๆ เว้นแต่ภายในกำหนดอัตราปริมาณที่รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีไว้ในครอบครองเกินโควตาได้

มาตรา 21 ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าแร่ที่ผู้ซื้อแร่มีอยู่ในครอบครองถ้าจะให้ส่งออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมด จะ

กระทบกระเทือนปริมาณแร่ส่งออกนอกราชอาณาจักร รัฐมนตรีอาจสั่งกำหนดอัตราส่วนให้ผู้ซื้อแร่ระงับการส่งแร่ทั้งหมดหรือบางส่วนออกนอกราชอาณาจักรได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าผู้ซื้อแร่สามารถจะส่งแร่ที่มีอยู่ในครอบครองออกนอกราชอาณาจักรได้ แต่ผู้ซื้อแร่ไม่ส่งออกนอกราชอาณาจักรและการกักแร่ นั้นจะกระทบกระเทือนปริมาณแร่ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร รัฐมนตรีอาจสั่งให้ส่งแร่ทั้งหมด หรือบางส่วนออกนอกราชอาณาจักรได้

มาตรา 22 แร่ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อการวิเคราะห์แต่ละคราวไม่เกินห้าสิบกกรัมไม่อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา 23 อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตซื้อแร่ เมื่อปรากฏว่าได้มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด 2 การส่งแร่เข้ามุลักษณ์กั้นชน

มาตรา 24 ให้เรียกเก็บแร่หรือเงินแทนแร่จากผู้ทำเหมืองหรือผู้ซื้อแร่ซึ่งมิได้ซื้อจากผู้ทำเหมือง เพื่อส่งเข้ามุลักษณ์กั้นชนระหว่างประเทศ ตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เรียกเก็บแร่หรือเงินแทนแร่เพื่อส่งเข้ามุลักษณ์กั้นชนตามวรรคหนึ่งไม่อาจกระทำได้ตามกำหนดเวลา ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเพื่อส่งเข้ามุลักษณ์กั้นชนได้ แล้วให้เรียกเก็บเงินแทนแร่จากผู้ทำเหมืองหรือผู้ซื้อแร่ซึ่งมิได้ซื้อจากผู้ทำเหมือง โดยรวมถึงดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ด้วย

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับในส่วนจำนวนเงินที่รัฐบาลเป็นผู้ส่งเข้ามุลักษณ์กั้นชนระหว่างประเทศโดยตรง

มาตรา 25 เมื่อได้เรียกเก็บแร่หรือเงินแทนแร่แล้ว ให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ออกหนังสือสำคัญมุลักษณ์กั้นชนให้แก่ผู้ทำเหมืองหรือผู้ซื้อแร่ซึ่งมิได้ซื้อจากผู้ทำเหมือง เพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้นั้นมีส่วนในมุลักษณ์กั้นชน

หนังสือสำคัญมุลักษณ์กั้นชน ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 26 สิทธิเรียกร้องตามหนังสือสำคัญมุลักษณ์กั้นชนอาจโอนหรือจำนำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 27 ถ้าหนังสือสำคัญมุลักษณ์กั้นชนชำรุดในสาระสำคัญ สูญหายหรือถูกทำลาย ผู้ถือหนังสือสำคัญมุลักษณ์กั้นชนอาจขอรับใบแทนต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ซึ่งออกหนังสือสำคัญนั้นได้

มาตรา 28 เมื่อรัฐมนตรีประกาศจ่ายเงินส่วนแบ่งอันเป็นผลจากการชำระบัญชีมูลภัณฑ์กันชนแล้ว ผู้ถือหนังสือสำคัญมูล
ภัณฑ์กันชนขอรับเงินส่วนแบ่งตามหนังสือสำคัญมูลภัณฑ์กันชนคืนได้ โดยส่งมอบหนังสือสำคัญมูลภัณฑ์กันชนต่อทรัพยากร
ธรณีประจำท้องที่ซึ่งออกหนังสือสำคัญนั้น หรือต่อกรมทรัพยากรธรณี

หมวด 3 บทกำหนดโทษ

มาตรา 29 ผู้ทำเหมือนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 6 หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก
เดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของราคาแร่ในวันกระทำความผิด หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบแร่ที่มีอยู่โดยการกระทำความผิดตาม
มาตรานี้เสียก็ได้

มาตรา 30 ผู้ซื้อแร่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 31 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่เท่าของราคาแร่ในวันกระทำความผิดในส่วนที่
เกินจำนวน และจะริบแร่ที่มีอยู่เกินจำนวนนั้นเสียก็ได้

มาตรา 32 ผู้ซื้อแร่ผู้ใดได้รับคำสั่งของรัฐมนตรีให้ส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 21 วรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
นั้นจนพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่เท่าของราคาแร่ในวันกระทำความผิดในส่วนที่ไม่
ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พุทธศักราช 2479 ซึ่งใช้
บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมหรือระงับการควบคุมเกี่ยวกับการผลิต การซื้อ การขาย และการส่งแร่ดีบุก
ออกนอกราชอาณาจักรได้ทันว่่างที่ ในขณะที่คณะมนตรีเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้ตกลงให้มีการควบคุมหรือไม่ให้มีการควบคุม
โควตาการส่งแร่ดีบุกออกนอกราชอาณาจักร และบทบัญญัติว่าด้วยการส่งแร่ดีบุกเข้ามุลภัณฑ์กันชนยังไม่รัดกุมเพียงพอ และบาง
บทบัญญัติได้นำไปบัญญัติไว้แล้วในกฎหมายว่าด้วยแร่ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุกเสียใหม่